

Sygn. akt V CNP 87/10

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lipca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marta Romańska

w sprawie ze skargi R. W.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
postanowienia Sądu Rejonowego

z dnia 8 października 2007 r., w sprawie z wniosku R. W.

przy uczestnictwie R. W.

o dział spadku i zniesienie współwłasności,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 lipca 2011 r.,

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia skarżący wskazał na naruszenie przez Sąd Rejonowy art. 130 k.p.c. przez odrzucenie pisma wniesionego w terminie, art. 394 k.p.c. przez odrzucenie środka zaskarżenia, art. 5 i 212 k.p.c. przez błędne pouczenie skarżącego co do przysługującego mu środka zaskarżenia oraz art. 78 i 176 Konstytucji RP.

Zgodnie z art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. do wymogów konstrukcyjnych skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia należy uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody spowodowanej wydaniem orzeczenia, którego dotyczy skarga. Rozpoznawana skarga tego wymogu nie spełnia. Wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. skarżący nie uprawdopodobnił, by zaskarżone postanowienie stanowiło dla niego źródło szkody. Wskazał on jedynie, że orzeczenie to „zamknęło mu definitywnie drogę do podważenia postanowienia działowego z dnia 22.12.2005 r.”, przez co „wartość majątku przydzielona [mu] uległa uszczupleniu o kwotę 10 000 zł”. Wbrew tym twierdzeniom nie można jednak przyjąć, by odrzucenie pisma z 7 września 2007 r. pozostawało w związku ze wskazaną przez skarżącego szkodą, wynikającą z rozstrzygnięcia w przedmiocie działu spadku. Jeśli, jak twierdzi skarżący, pismo to było zażaleniem od postanowienia o charakterze formalnym w przedmiocie apelacji od postanowienia z 22 grudnia 2005 r., to jego uwzględnienie otworzyłoby jedynie drogę do przyjęcia i rozpoznania apelacji, nie przesądzając jednak w żaden sposób o wyniku postępowania przed Sądem drugiej instancji. Ujęta w ten sposób szkoda miałaby więc jedynie charakter ewentualny, zaś orzeczenie w przedmiocie niezgodności z prawem zaskarżonego postanowienia musiałoby antycypować rozstrzygnięcie Sądu drugiej instancji, jakie by zapadło, gdyby ten rozpoznał apelację od postanowienia z 22 grudnia 2005 r.

Z tego względu, w świetle dotychczasowego orzecznictwa Sądu Najwyższego nie można uznać, że skarżący prawidłowo wykazał spełnienie przesłanki z art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 5 kwietnia 2007 r., BP 58/06, OSNP 2008, nr 11-12, poz. 167 oraz z 27 kwietnia 2007 r., I CNP 20/07, niepubl.).

Ponieważ skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia została oparta na twierdzeniu, że w sprawie zaistniał „wyjątkowy wypadek” w rozumieniu art. 424¹ § 2 k.p.c., to skarżący zobowiązany był do przedstawienia wyczerpującej argumentacji wskazującej na naruszenie przez Sąd Rejonowy podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, precyzyjnie identyfikując te zasady lub prawa oraz zakres ich naruszenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2006 r., II CNP 2/06, OSNC 2006, nr 6, poz. 112, BSN 2006, nr 3, poz. 13). Uzasadnienie rozpoznawanej skargi ogranicza się jednak wyłącznie do ogólnikowego twierdzenia, że skarżący nie wiedział o posiedzeniu, na którym wydane zostało postanowienie o dziale spadku, zaś możliwość jego zaskarżenia została uniemożliwiona przez Sąd Rejonowy w wyniku odmowy przywrócenia mu terminu do wniesienia apelacji. Na tej podstawie, nie przedstawiając jakiegokolwiek logicznej argumentacji, skarżący dochodzi do wniosku, że w sprawie zachodzi „wyjątkowy wypadek” w rozumieniu art. 424¹ § 2 k.p.c. Tak lakoniczna i niespójna argumentacja w żadnym wypadku nie uzasadnia tezy, że doszło do spełnienia przesłanki przewidzianej w tym przepisie. W dotychczasowym orzecznictwie za wypadki o kwalifikowanym charakterze, w wyniku których brak było możliwości zaskarżenia orzeczenia, uznano m.in. klęskę żywiołową, chorobę strony czy udzielenie stronie błędnych informacji co do wniesienia środka odwoławczego (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, OSNC 2006, nr 6, poz. 113, BSN 2006, nr 3, poz. 14 oraz z 10 sierpnia 2010 r., II CNP 39/10, niepubl.).

Zauważyć przy tym należy, że przesłanka przewidziana w art. 424¹ § 2 k.p.c. może zostać spełniona także w razie odrzucenia środka odwoławczego, co wymaga jednak wykazania bezzasadności lub sprzeczności z prawem takiego rozstrzygnięcia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 listopada 2007 r., II CNP 67/07, OSNC-ZD 2008, nr 3, poz. 90). Nie ulega jednak wątpliwości, że Sąd Rejonowy prawidłowo zakwalifikował pismo z 7 września 2007 r. jako apelację, nie zaś zażalenie skarżącego. Za wnioskiem tym przemawiała zarówno początkowa część pisma, w którym skarżący oznaczył środek zaskarżenia („apelacja”), jego przedmiot („postanowienie z dnia 22 grudnia 2005 r.”), jak również

jego treść, w której sformułował on zarzuty wyłącznie pod adresem postanowienia o dziale spadku, w żadnym zakresie nie odnosząc się do postanowienia o odrzuceniu apelacji. Odrzucenie wniesionego po terminie środka odwoławczego w tych okolicznościach w pełni odpowiadało więc prawu.

Z powodu niespełnienia przesłanek dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, rozpoznawana skarga podlegała więc odrzuceniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 sierpnia 2010 r., IV CNP 44/10, niepubl.).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 424⁸ k.p.c. orzeczono jak na wstępie.